

Motto:

„Bílí ovčáci jsou jako perly ve slunečním světle. Šarm jejich povahy míří k srdci, bohatství jejich ducha je nevyčerpitelná. Jsou to živé drahokamy, fascinující a majestátní.“ Dieter Modl

BÍLÝ ŠVÝCARSKÝ OVČÁK

Berger Blanc Suisse

White Swiss Shepherd

Je od začátku chovu poměrně kontroverzní plemeno. Příznivci německého ovčáka považují bílou barvu srsti za vážnou vadu, milovníci tohoto plemene ji naopak pokládají za jeho hlavní přednost. Stále ještě upoutává pozornost neznalců, dokáže zaujmout na první pohled a vyvrací domněnky o albínech, a že starost o jeho bílou srst je náročná.

Oproti německému ovčákovi, s nímž je stále srovnáván, má jemnější povahu a rovný hřbet, jednoduše řečeno.

Bílý švýcarský ovčák je vhodný pro každého, kdo chce mít doma skvělého kamaráda, je trpělivý a věnuje mu dostatek času, který toto plemeno vyžaduje.

Historie plemene

Bílá barva ovčáckých psů není dnešní novinkou, ale naopak je to původní prastaré zbarvení. Již starořímský statkář a spisovatel Columella (kolem r. 40 n. l.) žádal, aby pastýřští a ovčáčtí psi měli bílé zbarvení, aby je pastýři za soumraku nemohli zaměnit s vlky, kteří vpadli do stáda. Ačkoliv se tedy toto plemeno zdá velmi mladé, historie „*bílého švýcarského ovčáka*“ je spojena s historií *ovčáka německého*. První němečtí ovčáci byli bílí. Byl to zejména pes Greif, nar. r. 1879, v majetku barona von Knigge, který ho vystavoval v letech 1882 až 1887 v Hannoveru. Tento pes byl pro své kvality použit v chovu a jeho vlkošedá dcera jménem Lena v roce 1895 vrhla slavného psa Hektora Linkshreina, který byl zapsán jako první do plemenné knihy německých ovčáků. Pro nás je to důležité, že zakladatel chovu německých ovčáků měl bílého dědečka a v prvních 15ti letech chovu z 30ti psů určených k chovu vzešlo 18 bílých potomků.

Takže bílá barva bývala vlastně „*donedávna*“ (1968) běžným zbarvením i německých ovčáků a panovnické rody ji dokonce upřednostňovaly, například Hohenzollernové a Habsburkové. A právě od Habsburků získala na přelomu 19. a 20. století američanka Anne Tracy několik jedinců, bílých i barevných německých ovčáků, a odvezla si je do zámoří za účelem chovu, kde také v roce 1913 založila klub.

Díky hollywoodským filmům (snímek Bílý stín a především filmy s Rin Tin-Tinem) se bílý německý ovčák stal rychle velice populárním plemenem nejen v Americe, ale i v Kanadě, a to v době, kdy Evropa začala bílé německé ovčáky v chovech diskriminovat.

Situace v Evropě nebyla pro bílé příznivce nakloněna. Někteří kynologové pokládali bílé psy mylně za albíny a kladli jim za vinu všechny zdravotní i povahové vady v plemenu.

Chovatelé se po druhé světové válce za přítomnost bílých psů v chovu styděli, na výstavách byli diskvalifikováni a štěňata byla utracena hned po narození.

Po úpravě standardu FCI ve zmíněném roce 1968, který už bílé zbarvení nadále nepřipouštěl, následovaly stejné zásahy i do standardů amerického a kanadského Kennel Clubu. Na rozdíl od Evropanů ale Američané a Kanadčané bílé linie dál chovali, měli své spolky a vedli vlastní plemenné knihy, vše pod označením „*německý ovčák bílé barvy*“.

V roce 1970 přivezla paní Agatha Burch z Ameriky do Švýcarska bílého německého ovčáka jménem Lobo, který je považován za zakladatele chovu v Evropě. Lobo se narodil v roce 1966, tedy dva roky předtím, než bylo bílé zbarvení vyloučeno z chovu německých ovčáků. Měl proto platný průkaz původu a mohl být zapsán i do švýcarské plemenné knihy, i když s poznámkou, že je zakázán k chovu.

Lobo byl ovšem výjimečný pes a paní Agatha velmi cílevědomá žena. O rok později dovezla z Anglie kvalitní fenu *White Lilac of Blinkbonny* a později ještě z Kalifornie fenku *White Beauty*, a založila chov, i když tato štěňata nemohla být zapisována do švýcarské plemenné knihy, pouze do dodatkového registru. Když se pak paní Agatha vrátila zpět do Ameriky, v 80. - 90. letech již bylo v Evropě založeno mnoho spolků a s mnoha importovanými psy z Ameriky a Kanady pokračoval v jejich stopách rozvoj plemene v celé Evropě. Paní Agatha Burch byla roku 2010 jmenována čestnou členkou klubu bílého švýcarského ovčáka ve Švýcarsku.

Teprve v roce 1981 se vrátili první bílí ovčáci znovu také do Německa a byli (s přihlédnutím k chovu v Americe a Kanadě) pojmenováni „americko-kanadský bílý ovčák“. Toto pojmenování bylo nutné taky z důvodu, aby nedocházelo k záměně za náhodně narozené bílé jedince z německých chovů.

Po určité stagnaci se o rozvoj plemene velice zasloužil také švýcar Karl H. Meier, který taktéž importoval několik psů a založil roku 1989 ve Švýcarsku oficiální klub.

Zájem o plemeno *americko-kanadský bílý ovčák* rostl a koncem století už bylo v Evropě několik tisíc psů.

K 1.1. 2003 pak bylo plemeno předběžně uznáno FCI a přejmenováno na „*bílého švýcarského ovčáka*“ - *Berger Blanc Suisse*, plemeno pojmenoval Kurt Kron.

V roce 2011, na zasedání FCI v Paříži pak bylo plemeno uznáno definitivně a současně byl upraven standard.

Téměř nedávno, v roce 2017, byl i ve Velké Británii založen klub bílého švýcarského ovčáka a tak konečně i v britském Kennel Clubu mohou být zapisována štěňata a počátkem letošní největší světové výstavy „Cruft´s“ se může toto plemeno v Británii vystavovat (byla to jedna z posledních zemí, kde byl bílý švýcarský ovčák neuznaným plemenem).

Takže dnes se plemeno čistokrevně chová už několik generací, i když s několika výkyvy. Jelikož se stále v chovu objevují předci jak bílých německých ovčáků, tak i německých ovčáků barevných. Tento problém již od roku 2007 řeší i samotná FCI a mnoho chovatelů, ale především neznalých majitelů psů, se s tímto nešvarem potýká nejen u nás, ale v celé Evropě. Spousta psů tedy nemá ve třech generacích plné rodokmeny bílých švýcarských ovčáků a jsou země, které stále tento problém neřeší a tím problém narůstá i přes zákaz ze strany FCI, tyto psy v chovu využívat. Českou republiku nevyjímáje.

Chov v ČR

V ČR se bílý švýcarští ovčáci poprvé objevili v letech 1991-92 (tedy ještě jako americko-kanadský bílý ovčák). První fena *Bianka von Kazan* byla dovezená z Rakouska v r. 1991 a vlastnil ji pan Jaroslav Sobotka. Prvním psem byl pes *Aki of the White Stars* dovezený z Německa paní Čermákovou. Následovalo několik dalších importů, převážně z Maďarska, ale jelikož nikdo z českých chovatelů nebyl organizován v žádném zastřešujícím kynologickém spolku, první odchovy byly psány na maďarskou chovatelskou stanici a průkazy původu vydávala maďarská plemenná kniha. Nejvíce takto odchovaných vrhů měli manželé Polákové (celkem 5), kteří také v roce 1993 uznali, že se tímto způsobem nedá dále chovat, a v té době složitě, založili klub Americko-kanadského bílého ovčáka. Prezidentem klubu byl zakladatel pan Zdeněk Polák a manželka Marta Poláková poradkyní chovu. A tak oficiálně od 24. dubna 1993 mohly být vydávány české průkazy původu, a v dubnu roku 2003 došlo se změnou uznání plemene také ke změně názvu klubu na Klub bílého ovčáka. Letos tedy klub (jediný klub pro toto plemeno v ČR) slaví 25 let vzniku.

V začátcích chovu a na vzniku klubu se velmi podílela a má velkou zásluhu také vážená paní rozhodčí Libuše Ubrová, která měla také jako první aprobaci na posuzování tohoto plemene.

I přes to, že se o plemeni neslo mnoho mýtů a fám, již v roce 1993 bylo vystavováno na čtyřech výstavách v ČR (v počtu 3-5 jedinců). Tradovalo se, že jsou to albíni, kteří trpí hluchotou, že vznikli z kanadského vlka, že se jejich srst strašně špiní a v neposlední řadě nikdo nevěřil, že mají průkazy původu.

V současnosti je v ČR uchováno 151 fen a 105 krycích psů. V prvním roce chovu (1993) bylo narozeno 8 štěňat (1 vrh), v roce 1994 již bylo vrhů 8 (65 štěňat) a v letošním roce je jen za první pololetí (6 měsíců) v ČR narozeno 37 vrhů (271 štěňat). Klub pořádá tři výstavy a bonitace ročně a má okolo 250 členů.

Vzhled bílé krásy

Bílý švýcarský ovčák je zdravě svalnatý pes, střední velikosti, pevné konstituce se dvěma variantami srsti (polodlouhosrstá a dlouhosrstá varianta). Správný poměr jeho tělesných partií vyjadřuje žádanou dokonalost, krásu a ušlechtilost. Tělo má obdélníkový formát, siluetu elegantní a harmonickou. V žádném případě není robustní. Správná délka těla, měřená od bodu ramen k hýždím, je k jeho výšce v kohoutku v poměru 12:10. Hlavu má ušlechtilou, suchou a k tělu dobře proporcionální, při pohledu shora a ze strany má klínovitý tvar. Lebka je jen mírně zakulacená, mozkovna je málo klenutá, střední dělicí rýha jen naznačená, stop nepříliš výrazný, ale dobře patrný. Nos je středně velký, s požadovaným černým pigmentem. Žádoucí je černá pigmentace také pysků a lemování očních víček, tlapek, drápů a kůže. Oči jsou středně velké, mandlového tvaru, trochu šikmo posazené, zbarvené hnědě nebo tmavě hnědě. Kompletní chrup, vč. M3, má nůžkový skus. Uši má vztyčené a vysoko posazené, paralelní a namířené vpřed, ve tvaru protáhlého trojúhelníku se zakulacenou špičkou. Krk je středně dlouhý, dobře svalnatý, elegantně klenutý, harmonicky nasazený a bez laloku. Horní linie trupu je silná, svalnatá, středně dlouhá, kohoutek výrazný, hřbet je vodorovný a silný. Zád' je střední délky a šířky, s mírným sklonem směrem k nasazení ocasu (mírně spádité zád').

Hrudník není příliš široký, ale hluboký, zhruba polovinu kohoutkové výšky, měl by dosahovat úrovně lokte. Hrudní koš je dlouhý, oválného průřezu, předhrudí zřetelné. Slabiny štíhlé a pevné; spodní linie břicha se mírně zdvíhá směrem k zádi.

Ocas má tvar šavle, je dobře osrstěný po celém obvodu, směrem ke špičce se zužuje; je nasazený spíše níže, délka správně dosahuje nejméně k hlezennímu kloubu, v klidu je nesený svěšený anebo mírně prohnutý směrem vzhůru ve své poslední třetině (ne zatočený). V pohybu je nesen poněkud výš, ale nikdy ne nad linii hřbetu nebo zatočený nad hřbet. Hrudní končetiny jsou silné, suché, se středně silnou kostrou. Při pohledu zepředu rovné, při pohledu z boku správně zaúhlené. Lokty těsně přiléhají k tělu, předloktí je dlouhé, rovné a suché. Nadprstí silné, mírně šikmé.

Pánevní končetiny jsou silné, suché, se střední kostrou, střední šířky. Při pohledu zezadu jsou postavené rovně a paralelně, mírně daleko od sebe, při bočním pohledu jsou kolena adekvátně zaúhlená. Tlapky jsou oválné, zadní jsou o něco delší než přední a s co nejtmašími drápy. Prsty jsou sevřené a klenuté, polštářky pevné a odolné.

Kohoutková výška dle standardu je u psů 58 až 66 centimetrů, hmotnost 30 až 40 kilogramů; výška fen v kohoutku mezi 53 až 61 centimetry a váha 25 až 35 kilo. Pro chovnost v ČR je výška o 1 cm směrem výš povolena.

Pohyb probíhá v pravidelném rytmu, je lehký a pružný, krok dlouhý, plynulý, rovnoměrný, energický a vytrvalý. Akce hrudních končetin musí být patřičně protáhlá, pánevní končetiny musí být zdrojem vydatného dopředného impulsu (odrazu); klus musí být prostorný a lehký.

Variety srsti:

polodlouhá srst je dvojitá, hustá a přiléhavá, s bohatou podsadou, krycí srst je hladká a tvrdá. Na hlavě, uších a předních stranách končetin je srst o něco kratší, na šiji, krku a na zadních stranách končetin včetně kalhotek delší. Tedy i u této varianty je znatelný rozdíl v délce srsti na určitých partiích.

dlouhá srst má stejné základní parametry, ale na šiji již tvoří zřetelnou hřívu, na končetinách a spodní linii praporce a kalhotky. Ocas je huňatý. Délka srsti nemá být nikdy příliš přehnaná ale je znatelně delší než u polodlouhé variety. Může být mírně zvlněná, ale tvrdá.

Zbarvení musí být vždy bílé, beze skvrn a divokého zbarvení.

Na žádost klubu se na Speciálních a Klubových výstavách obě variety posuzují samostatně. Na Národních a Mezinárodních výstavách dohromady.

Povaha

Je důležité mít na paměti, že bílý švýcarský ovčák nemá povahu německého ovčáka, ačkoliv mají společné předky. Bílý švýcarský ovčák je bdělý, sebevědomý, velmi inteligentní, vyrovnaný a pohyblivý pes. Je jemný, citlivý, klidný a rozvážný. Je taky vychytralý a díky své vysoké inteligenci velmi učenlivý a snadno ovladatelný. Vyniká svou jedinečnou osobností. K lidem je milý a přátelský, ale není vtíravý ani žádný „vítač“. Známé osoby toleruje a k cizím je nedůvěřivý. Při setkání s cizími lidmi se chová rezervovaně, zachovává si přirozený odstup, který vylučuje spontánní přátelství s neznámými lidmi. Pozor, neplést si s bázlivostí! Bílý švýcarský ovčák nesmí být nikdy bázlivý nebo nepřiměřeně agresivní. I dominance je u něj výjimečný jev.

Hlavně v mládí je velmi citlivý na hrubé a nesprávné zacházení a tvrdý výcvik. Téměř do tří let potřebuje ve svém majiteli cítit oporu a povzbuzení. Tím není myšleno, že by se neměl vychovávat a cvičit, ale výchova a výcvik nesmí být unáhlený a ruka cvičitele musí být vždy spravedlivá a mírná. Většinou stačí jen intonace a zvýšení hlasu.

Správně vychovaný bílý švýcarský ovčák je pak naprosto sebevědomý, vyrovnaný, skvělý rodinný pes. Jen ten kdo ho má, ví, jak úžasnou má povahu, nedá se to popsat, musí se to zažít. I standard říká, že jeho použití je jako pes společenský a rodinný.

Ve světě i u nás se díky své stavbě těla a povaze uplatňuje v práci např. jako pes slepecký, ovčácký, lavinový, hledač drog, ale hlavně je opravdu věrným rodinným psem, který udělá pro svou rodinu vše. Ke své rodině a pánovi velmi přilne, je na ní velmi závislý, je k ní přátelský a vlídný. K dětem je velmi kamarádký, ohleduplný a většinou je ochotný je i poslouchat. Děti se však k němu musí slušně chovat. Vychází dobře i s cizími psy a pokud je odmala zvyklý na kočky a další domácí zvířata, s klidem je toleruje a mnohdy i miluje. Je pro svou povahu vyhledáván. Rád se podřídí vůli svého pána a přizpůsobí se všem aktivitám rodiny.

Psychicky dospívá podstatně později než například německý ovčák - tedy až ve 2-3 letech.

Výchova

Sociabilita a snadná přizpůsobivost mu usnadňují integraci do společnosti, inteligence a poslušnost jsou zase skvělým předpokladem pro výchovu a výcvik. A vzhledem k tomu, že bílý švýcarský ovčák má kromě těchto důležitých vlastností i ještě jednu stejně cennou - že vyloženě rád pro svého pána udělá cokoliv, je ideálním kandidátem pro výchovu v milého a snadno zvládnutelného psa.

Štěňata jsou však velmi citlivá a vnímavá, zejména k nepříjemným podnětům. Pro nás banální zážitek na nich ale může zanechat následky do konce života. Proto je důležitá včasná a důsledná socializace tj. vodit štěně na rušná místa, nechat ho hladit cizími lidmi aj., to nejméně do jednoho roku. Nechat ho přivyknout na co možná nejrůznější situace, zvuky, lidi a zvířata, se kterými se v dospělosti může setkávat.

Jinak se tento pes, díky tomu, že není dominantní a chce být ideálně stále se svým pánem a potřebuje mu dělat radost, snadno učí a dobře se vychovává. Výchova musí být klidná, citlivá a důsledná, bez tvrdých trestů - nesnáší tvrdý dril a nespravedlivé zacházení. Na fyzické tresty opravdu zapomeňte, protože tak jak se rychle učí, tak si i velmi dobře a dlouho pamatuje, když mu ubližujete a velmi to nabourává váš vzájemný vztah. Při dobré a citlivé výchově však budete mít poslušného a pohodového psa.

Výcvik

I výcvik bílého švýcarského ovčáka je při jeho inteligenci, povaze i temperamentu poměrně snadný. K dokonalosti je třeba dovést psa správným motivováním, nikdy ne drakonicky, protože plemeno má navíc nízký práh bolestivosti a všechny negativní fyzické prožitky, třebas způsobené vlastním pánem, prožívá mnohem citlivěji než jiná plemena a bude si je dlouho pamatovat.

Pokud se ale chcete věnovat sportovní kynologii a do roka mít již několik složených zkoušek, je lépe si pořídit jiné plemeno a ne švýcarského ovčáka.

Správný švýcar není aktivní a razantní obranář jako jiná plemena, obranu nemají v krvi, většinou koušou jen proto, že to po nich jejich páníček vyžaduje. Potřebuje při výcviku mnohem více času, než jiná plemena. S obranou je možné začít, až když začne pes sám spolupracovat. Výcvik je důležité provádět vždy jen se zkušeným figurantem (cvičitelem), který má s výcvikem bílých švýcarských ovčáků zkušenosti, má pro ně cit a ke každému psovi přistupuje individuálně. Tedy pečlivě vybírat cvičiště!

Jsou to ale velmi dobří a pečliví stopaři.

Při výcviku je třeba pamatovat ještě na jednu zvláštnost plemene. Jak již bylo zmíněno, bílý švýcarský ovčák dospívá později – až po druhém roku věku. Proto je vhodné trénovat obtížnější prvky výcviku až po dosažení prvních narozenin a ty nejsložitější nechat až do doby úplné dospělosti.

Ale dá se s ním provozovat spoustu různých aktivit. Z psích sportů je to třeba poslušnost, obedience, agility, tanec se psem, stopy, canicross, ale využívají se i pro práci jako psi lavinová, vyhledávají drogy, pracují i jako canisterapeuti a samozřejmě dokážou stále stejně dobře vykonávat i svou původní profesi ovčáků.

Je to výborný hlídač a neváhá ohlásit vše, co se mu zdá podezřelé a co projde okolo. Ale protože to není přirozený trhač, nemůžete očekávat ani není nutné se obávat, že by někoho omylem pokousal.

Mnoho chovatelů také úspěšně vystavuje, a to za velkého zájmu návštěvníků, protože je to atraktivní a hlavně u nás dosud ne zcela rozšířené plemeno, i když v posledních letech i dle statistik zapsaných vrhů, jeho popularita stoupá. Snad mu to nebude na škodu, jako to bylo vždy i u jiných plemen. Bílý švýcarský ovčák může být na výstavě zařazený i do třídy pracovní za předpokladu, že úspěšně složí zkoušky - ZM a výše a IPO1 a výše.

Pro koho se hodí

Už při výběru štěněte musí mít budoucí majitel představu o tom, čemu by se chtěl se svým psem věnovat, a podle toho vybrat pokud možno ten nejsprávnější temperament.

Vzhledem k variabilitě tohoto plemene je možné si mezi štěňaty vybrat velmi živého nebo naopak velmi klidného jedince. Pro udržení výborné kondice potřebuje pohyb v podobě dlouhých procházek, plavání - milují vodu, nebo různých sportů. Pozor - štěňata a mladí psi se do ukončení tělesného vývoje (alespoň do 1 roku) nesmí přetěžovat. Pokud má pes k dispozici volný prostor jako je zahrada, bez potíží vydrží bez větších vycházek i několik dní - to jen když je jeho pán zaneprázdněný. Nesmí se to stát pravidlem, protože po celou tu dobu se pes velmi těší na oblíbené aktivity se svým pánem.

Díky své inteligenci a snadné ovladatelnosti se švýcar hodí i pro úplné začátečníky.

Také jsou především vyhledáváni jako společníci do rodin s dětmi, nejlépe bydlících v domech se zahradou, ale vzhledem k jejich závislosti na rodině, svém pánovi, a při správném vyžití, je spokojený i v panelákovém bytě.

Bílý švýcarský ovčák nemá ani tendence k utíkání, nemá sklony k toulkám a rozšiřování si území, a proto mohou většinou celý den pobíhat volně po zahradě. Venku má mít dostatečně velkou boudu, nemusí být zateplená, ale umístěná v závětrí nebo v kotci a minimálně s výhledem na vchod do domu. Stejně obvykle a nejradyji bude ležet než v boudě, přímo před dveřmi domu. „Venkovního“ psa musí majitel udržovat stále v jistotě, že patří do rodinné smečky, brát ho do domu a na procházky. Sám pes zavřený v kotci, bez kontaktu s rodinou, velmi strádá a toto plemeno opravdu na takový život není určené! Stálá samota švýcarům nesvědčí psychicky. Chce být neustále nablízku svému pánovi a jeho smečce.

Doma se hodí jako pozorný hlídač, který ohlásí všechno, co je podezřelé, ale aniž by někomu vážně ublížil. Nehodí se v žádném případě jako hlídači objektů.

Hodí se pro sportovce, kteří je budou trénovat buď k samostatnému sportování, nebo raději ke společným aktivitám. Ale hlavně je věrným rodinným psem milující děti a pro svou rodinu udělá cokoli a bude nejšťastnější ve vaší přítomnosti, na společných procházkách, túrách či při jakémkoliv sportu a aktivitě.

Zcela nevhodný je ale pro lidi netrpělivé a zaneprázdněné, kteří mu nemohou věnovat ani minimum potřebné péče, pohybu, ale především vzájemného kontaktu.

Pohyb

Stačí sice jen průměrný, ale tři každodenně stejné procházky by nestačily ani po fyzické, ani po psychické stránce. Proto je dobré střídat různé aktivity – běh vedle kola, aportování, hry s míčkem, plavání které neskutečně miluje ap. Ale jak již bylo řečeno, bude dělat cokoliv, hlavně když to bude dělat s vámi, se svým pánem, se svou lidskou smečkou. Správně vedený pes se drží poblíž svého pána a tak jakékoliv společné akce probíhají bez stresů pro všechny zúčastněné. I když švýcar má i velmi dobře vyvinutý čich a rád se proběhne za zvěří či zajícem.

Péče

I když je tento pes bílý, jeho srst, pro mnohé překvapivě, nevyžaduje žádnou zvláštní péči. Výrok, že je jeho srst samočistící je pravdivý. Srst bílého švýcarského ovčáka je i za blátivého počasí po vyschnutí opět bílá, ač je to pro mnohé záhadou, a lidé, kteří se s tímto plemenem nesetkali osobně tomu nevěří.

Švýcarského ovčáka není nutné často koupat, četnost závisí na prostředí ve kterém žije.

Většina majitelů, až na výjimky, koupe svého psa jen občas před výstavou. Koupání šamponem pro bílé psy se doporučuje 1 - 3 krát do roka. Vhodný je i suchý šampon pro psy mezi koupáním. K běžné údržbě tedy stačí občasné kartáčování, aby se odstranily nečistoty a odumřelá srst, podsada, se lépe vyčesává hřebenem (hrablem) - to je důležité hlavně u dlouhosrsté varianty, v období línání se musí česat a kartáčovat intenzivněji. Hlavně v době línání, musíte počítat s všudypřítomnými bílými chlupy.

Koupací režim výstavních psů je samozřejmě jiný. Já osobně koupel psů upřednostňuji na každou výstavu a obzvláště v období línání, kdy vám koupel a důkladné vyfénování usnadní každodenní nekončící vyčesávání línající srsti a obnova nové srsti je tak podstatně rychlejší. Dále se ani výstavní psi nijak neupravují ani nestříhají. Maximálně mám osvědčené vystřihání srsti v zimě mezi polštářky na tlapkách, aby se jim nenabalovaly hroudy sněhu mezi prsty. Švýcaři zimu a sníh přímo zbožňují!

Výživa

Je základním předpokladem zdraví i krásného exteriéru, zejména srsti. Při volbě krmení pro bílého švýcarského ovčáka je třeba pamatovat na to, o jak velké plemeno se jedná, jak dlouho a rychle roste. Kvalitní krmivo pro štěňata větších plemen s bílou srstí nekoupíte v supermarketech, ale jen ve specializovaných obchodech. Vyplatí se poradit se s chovatelem, od kterého je štěně zakoupeno, jakou značku a hlavně proč ji vybral, a pokračovat pokud možno v tom, na co bylo štěně zvyklé od svého postupného odstavu. S doplňky stravy je lepší být opatrný, jak už to tak bývá, v mnoha případech platí že „méně znamená více“.

Mnoho majitelů švýcarů připouští, že jsou náchylnější na změny stravy a jejich zažívání je všeobecně citlivější i na skladbu granulí. Z mé zkušenosti je to jen o tom, že je potřeba vybírat opravdu velmi kvalitní krmivo a nedělat psovi změny každý měsíc jen proto, že má majitel pocit, že zrovna tohle není úplně to pravé.

U bíle zbarvených psů je dvojnásob nutné prostudovat složení krmiva a vyhýbat se značkám, které obsahují velké množství barviv a dalších doplňků, podporujících nechtěnou pigmentaci srsti. Ale aby to nebylo tak jednoduché, nejen pigmentace kůže (černá) je z velké části věc genetiky, ale i pigmentace bílé srsti. Má-li pes kvalitní stravu a dobrý genetický základ, majitel si nikdy se špatným pigmentem čenichu či nažloutlým až narůžovělým nádechem srsti nemusí lámat hlavu.

Zdraví

O vlivu správné výživy na zdraví bílého švýcarského ovčáka už jsem se zmínila, rovněž o tom, že štěňata a mladí psi se nesmí alespoň do jednoho roku, resp. do ukončení tělesného vývoje, fyzicky přetěžovat.

Plemeno nijak netrpí žádnými výraznými chorobami ani typickými genetickými problémy, ale je důležité, jako u každého plemene, jeho genetické zdraví hlídat. Pro chov v ČR není mimo dysplazie kyčelního (DKK) a loketního kloubu (DLK) žádná další podmínka jakýchkoliv zdravotních vyšetření.

Ač se spousta lidí z neznalosti domnívá, že by plemeno mohlo být zatížené hluchotou či slepotou, není tomu tak. Bílý švýcarský ovčák není albín a zatížení s tím se ho netýká (i když nelze popřít, že pár postižených jedinců se v chovu za ta léta již objevilo).

Někteří švýcarští ovčáci mohou trpět přecitlivělostí na určité druhy léků vč. Antiparazitik. Tzv. gen odpovědný za citlivost k některým lékům neboli MultiDrug Resistance - **MDR1**. I když není zatím plemeno defektem genu ohroženo nijak masivně, problému se věnuje více pozornosti. Podle pár let starých výzkumů je v populaci bílých švýcarských ovčáků cca 76 % nepostižených jedinců, 22 % tzv. přenašečů a 2 % postižených. Někteří chovatelé už i u nás nechávají testovat své psy na defekt MDR1, ale také degenerativní myelopatii - **DM** (psí degenerativní myelopatie je progresivní onemocnění postihující míchu a způsobuje ochrnutí pánevních končetin). Ve světě jsou minimálně tyto dva testy již běžnou vizitkou chovných jedinců, v ČR většina majitelů a menších chovatelů dělá, že se jich to zatím netýká.

Jedním z častých problémů bývají **vady chrupu** (výjimečně předkus, podkus nebo nepravidelný skus, ale převážně jsou to chybějící či nadpočetné zuby, v potaz se u nás berou i chybějící M3). Dále **velmi slabá pigmentace** těch částí těla, které mají být podle standardu černé (čenich, pysky, oční víčka, drápy, kůže vč. tlapek). Za mě musím říct, že z mého pohledu se nešvar pojmenovaný jako „sezónní neboli sněžný nos“ velmi rozmohl, jelikož se v chovu objevuje čím dál častěji a ukazuje se, že ne vše se dá na tzv. sezónní světlejší pigment (v zimě i létě) svádět. Některé linie jsou nedostatečnou pigmentací zatížené.

Dále jsou věci, se kterými se plemeno potýká a to je například dlouhé ucho a vysoce nesený a zatočený ocas.

Průměrná délka života BŠO je cca 12 let.

Zvláštnosti plemene

Toto plemeno má nízký práh bolestivosti. Tedy dramatičtěji prožívá bolest než jiná plemena. Proto také nikdy nepoužívejte surové fyzické tresty při výcviku a výchově.

Bílí švýcarští ovčáci milují sníh a přes den na něm i ve velkých mrazech s chutí polehávají. Stejně tak jako v létě, neodolají žádné vodní lázni v jakémkoliv přírodním i domácím koupališti.

I přes svou strastiplnou historii si v dnešní době toto plemeno našlo velmi mnoho příznivců na celém světě. Pokud tomuto psovi věnujete dostatek času a trpělivosti při jeho socializaci a následném výcviku, vše se vám vrátí v podobě příjemného, milého a oddaného společníka celé rodiny a už jen těžko si kdy pořídíte psa jiného plemene.

Text © Martina Trávníčková

Chovatele bílých švýcarských ovčáků v ČR sdružuje Klub bílého ovčáka
www.bily-ovcak.cz